

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, januar 1998
lětnik 48

1

**Za lěto 1998 přeje wšěm čitarjam
redakcija Pomhaj Bóh
Bože žohnowanje, strowosć a čišosć
a wšo dobre**

Bože słowo za nas

Budźće žiwi w lubosći, kaž je tež Chrystus nas lubował.

Ef. 5, 2

Naše hrono so čita kaž namołwa k lubosći blišemu. Štož pak wšědnje nazhoni-my, je něšto cyle druhe. Tu njeknježi tak jara lubosć k blišemu, ale bóle mjenjenje, zo dyrbi so kóždy wosebje a předewšěm za to swoje starać, hdyž chce wobstać. Nam so praji, zo ma kóždy prawo na so mysljeć. Zdobom pak so wobžaruje, zo wědomje wo hódnotach zhromadneho žiwjenja so džeń a bóle zhubjuje; wědomje, zo je sprawnosć a solidarita trěbna, zo ma so chudym a slabym pomhać. Naš čas trjeba čłowjekow, kiž so za blišeho stara a so za towaršnosť zamołwić čuja. A runje to praji nam naše hrono. Reformacija je nam to znowa do wědomja zwolała: Boža wola, kotraž so w kaznjach jewi, je za nas dobra. Bože kaznje pokazuja, kak móžemy na swěće z druhimi čłowjekami žiwi być. Wone pokazuja na našu zamołwitosć napřečo sobučłowjekam a swětej. Bože žadanja pak wostanu bjez scěwkow, dokelž smy hrěšnicy.

Móžemy to pak tež tak widjeć: Boži zakon praji čłowjekam, što je prawe. Ale dokelž njemóžemy Boži zakon spjelnić, so nam naše mjezypokazuja. So nam pokazuje, zo njeje nam móžno,

sprawnosć na swěće přesa-dzić. Swět potajkim so ženje z paradizom stać njemóže. Za to je čłowjek přeegoi-stiski a bjez dospołneje lubosće k blišemu.

Njejsu pak wěriwi husto spytali, po Božej woli žiwi być? A njebě to z wjele woporami zwjazane, tak zo móže so prajić, zo běše to na kóždy pad chutnje mjenjene? Njeje Jezus mnohim z příkladom? Njeprašaja so křesćenjo husto: Što by Jezus k temu prajił? Njepláči to ničo?

Luther je měnil, zo mamy, prjedy hač sebi Chrystusa za příklad wzamy, jeho jako Boži dar wobhladować, kotryž nam zbóžnosť přinjese. Chrystus jako dar wot Boha posylnjuje našu wěru. Chrystus jako příklad pomha k dobrym skutkam.

Tak njeje naše hrono jednož namołwa za nas, ale ma nam wjace prajić. Jako Bože stworenja smy džěl tuteho swěta. Ale z dobom smy wot Boha nadawk dóstali, so za tutón swět starać. Smy, tak widžane, sobudželaćerjo Boha, kiž maja so za dónt swěta sobu postarać. Ale to ma so po Božej woli stać! Jemu smy za to zamołwići. A k zamołwitosći za swět sluša tež, zo čłowjekam Božu lubosć připowědamy. Boža lubosć

Foto: K. A.

pak je w Chrystusu, w jeho rěčach a skutkach, wosebje pak w Jezusowym čerpjenju, wumrěću a stanjenju z rowa spóznać. Tuta lubosć móže zakład našeho žiwjenja być. Z njeje dóstawamy tež móc za lubosć k blišemu.

Hdyž naše hrono hišće jónu kedžbliwje přečítamy, potom nam nadpadnje, zo wone njepřaji: Chrystus je swět lubował a my mamy tutu lubosć Chrystusa napodobnić. Ale hrono nam praji: Chrystus je nas lubował. Wěmy, zo je tuta lubosć bjez wuměnjenow a tež potom pláči, hdyž z prózdnymaj rukomaj před nim stejimy. Tuta njesebična lubosć Chrystusa dawa nam nutřkownu wěstosć, kotraž nam skutki za blišeho zmóžni. Při tym njetřebamy nastajnosći na nas hladać a so prašeć, hač dóstanjemy sami to, štož trjebamy za naše žiwjenje. Chrystus wšak na nas njezabudže. Wón nas lubuje a so wo nas stara. To so nam w Božim słowje přeco zaso připowěda. Tuta dowěra nas tež potom džerži, hdyž so nam wšo druhe zlama.

Tak móžemy prajić: Wosebitosć Chrystusoweje lubosće k nam nas wot stracha wo nas samych wuswobodži. Tehodla móžemy so za druhich starać. **S. Albert**

Wutrobny džak

Wšitkim, kiž su džělo mjez ewangelskimi Serbami podpěrowali ze swojim sobudžětom abo z radu a pokiwami abo na někajke druhe wašnje. Džakować chcú so tež tym, kiž su do Pomhaj Bóh dopisowali abo w rozhlusu słowo za džěń připowědali a kiž su při tym swój swobodny čas woprowali. Tež za wšitke dary za serbske naležnosće so wutrobne džakuju. Zapłać Wam Bóh wšitku Wašu prócu.

S. Albert

Krajna synoda so zešla

Wot 14. do 18. nowembra wotmě so w Drježdžanach 4. zeńdženje 24. krajnocyrkwinskeje synody Sakskeje.

Tuta synoda zaběraše so hłownje z předlohu čislo 22. Wona bě so wot džělan-skeje skupiny cyrkwinskeho wjednistwa w sydom měsacach wudželała a započatk septembra wot njeho so schwaliła. Předloha ma nadpismo: Konceptio-nalne přemyslowanja za nuzne přeměnjenja ewangelskeje krajneje cyrkweje Sakskeje. Dokelž dyrbeše so srjedz lěta hospodar- ↵

ski plan wo 15 procentow dla wotebéracych cyrkwinskih dochodow přez cyrkwinske dawki krótkodobnje přeměnic, wubudži diskusija wo koncepciji hižo do synody wulki njeměr. Synoda je přez to mnoho měnjenjow, nastorkow a wobmyslenjow dóstała.

Što je hlubša přičina předlohi a diskusije? Cyrkej je za čas NDR po ličbje sobustawow w cyłym kraju jara woteběrała. Měješe-li wona w Sakskej 1950 hišće 4,4 milionow sobustawow (to bě 81 procentow wobydlerstwa), přišušachu 1989 jenož hišće 32 procentow wobydlerstwa našeje cirkwi. To běše wulki wuspěch socialistiskeje jednotneje strony, kotraž je konsekwentnje na wšitkich runinach towaršnostneho žiwjenja, wosebje we wukublanju młodžiny, ateistisku ideologiju přetlōčiła. Tola dale woteběraća ličba sobustawow wot 1990 sem na nětko 25 procentow wobydlerstwa pokazuje, zo wusyte symjo hišće dale skutkuje. Na druhej stronje je struktura cirkwje nimale hišće tajka wostała, kajkaž je před 50 lětami byla. K temu přindže, zo přistup našeje krajneje cirkwje 1991 k EKD tež přibliženje mzdy cirkwinskih sobudželačejow zapřija. Zo by móhlo so to stać, je EKD wulki džěl personalnych kóštow njesla. Dokelž pak so tutón podžěl přeco bóle znižuje

a dochody cirkwinskih dawkow wot 1995 sem wjac njestupaja, je financna situacija k temu přinošowała, zo dawno nuzne přemyslowanja k přeměnenju struktury cirkwje so w konkretnych strukturnych a personalnych planach woblyščuja. Zo hodži so w přichodnych lětach wšitko tež praktisce zřadować, dyrba so tež cirkwinske zakonje přeměnic.

W diskusiji k předloze bě spōznać, zo je zmōžnenje dobreho cirkwinskeho žiwjenja we wosadze wažny zakład za našu cirkwj. Zaměr přeměnow ma być, zo so samostatnosć wosadow podpěruje. Z poměra dochodow cirkwje a wudawkow za sobudželačejow je so směricowa ličba 1 600 sobustawow za wosadu wuličila, kotraž zmōžni přistajenje fararja abo fararki a k položcy katechetki abo katecheta. Dokelž ma štwórcina wosadow mjene hač 300 sobustawow, budža so dyrbeć runje w tutych kōnčinach wosady zjednočić, zo by porjadne cirkwinske džělo a kublanje zaručene bylo. Mōžnosć přistajenja fararja abo fararki z 75 abo 50 procentami dyrbjała so po mōžnosći zřědka wužiwać. Je so tež prajiło, zo dyrba so wudawki w krajnocirkwiskim zarjedze a we wobwodnych cirkwinskih zarjadach jasnje znižić. Ličba cirkwinskih wobwodow

ma so znižić a wjac kompetency ma so wot horjeka bliže k wosadam na wobwodnu runinu přepodać. Strukturne plany maja so wusko z wosadami na tutej runinje wudželać a maja so wot krajnocirkwinskeho zarjada tak daloko kaž mōžno wobkedžbować. Sobotano bě před domom cirkwje demonstracija cirkwinskih sobudželačejow wosebje z wokoliny Lipska. Woni na to skedžbnichu, zo njeby so na nich zabyło, a jeli so něchtu pušćić dyrbja, zo bychy socialne plany jemu pomhali. Po mōžnosći njedyrbja so nchtó pušćić.

Při wšěm lutowanju dyrbi so tež na to myslić, zo krajna cirkwj tež wažne nadawki na regionalnej runinje ma. Wona ma nadawk, bjezposrědnje připowědać Bože słowo w towaršnosći kaž we wotmołwach na žiwjenske prašenja towaršnosće přez přitomnosć w mediach, w kubłanskich nadawkach, w dušepastyrskim džěle na wosebitych polach.

Synoda je wuzwoliła wuběrk, kiž ma nadawk při wšitkich přeměnach sobu skutkować, wosebje při wudželanju strukturnych planow a wudželanju zakonja za přidželenje financow a kiž ma wšitke zapodaća a prōstwy k předwidžanym kročelam wuhōdnočić. Cyrkwinske wjednistwo je so prosyło, hač k nalětnjej

synodze 1998 (wot 27. do 31. měrcy) předlohi za zakonje wudželać, kotrež dyrba so bjezposrědnje přeměnic, kaž zakon za přidželenje financow a zakon wosadow.

Přeměneny hospodarski plan za lěto 1997 dyrbeše so schwalić. Z tym wosady a wobwody někak 10% mjene pjenjz dóstanu. Ja sym so za to zasadził, zo by poměr znižanja financow pola krajnocirkwinskeho zarjada runje tak wysoki był. Bě pak to podarmo, dokelž dōstanje zarjad nimale samsnu sumu.

Dale smy wobzamknyli, zo so mzdy fararjow a cirkwinskih zastojnikow wo nimale 5 procentow zniža. Tež wosebite přidželenja so na 60% za tutón kruh za lěto 1997 zniža. Hospodarski plan za lěto 1998 smy z cyłkownej sumy nimale 284 milionow hriwnow schwalili. Wona leži wo wjac hač 10 procentow niše hač přenja planowana suma za lěto 1997.

Tōjšto smy w tych pjeć dnjach rozpominali a wobmyslili. Wšitcy so nadžijamy, zo Bóh nam tež w přichodze bliski wostanje a naše puće z cirkwju zohnuje.

Wšitkich mam hišće wutrobnje postrowić wot našeho swěrneho českeho přecela Jaromíra Strádała z Tisy. Jeho syn, farar we Vrčlabí, je synodu jako hōsć wopytał a mi wutrobnje postrowy sobu na puć dał. **Handrij Wirth**

Hłowna zhromadźizna

14 zajimcow přichwata na přeprašenju Spěchowanskeho towarstwa w serbsku řeč w cirkwi z. t. na lětnu zhromadźiznu do Serbskeho muzeja w Choćebu. W rozprawje předsydy towarstwa k. fararja Helmuta Hupaca z Korjenja wuzběhnychu so mj. dr. aktiwity kaž njedawna delnjoserbska namša w Gołkojcach skladnostnje 250. rōčnicy Jana Bjedricha Fryca (přełožerja Stareho zakonja do delnjeje serbsčiny), wobdželenje delnjoserb-

skich křesćanow zhromadnje z Hornjoserbami lětsa w juniju na Němskim ewangelskim cirkwiskim dnu w Lipsku a založenje „Serbskeje kantoraje“, kotraž je sej za zaměr stajila, wosebje delnjoserbske kěrlušy spěwać. Wosebitosć běše bjezdweła tež, zo so lětsa w awgusće w Serbskej cirkwi we Wětošowje dalše křicizna jednoho dorosćeného w delnjoserbskej řeči wotměchu. Pōdla poměrnje prawidlowneho zarjadowanja delnjoserbskich

namšow na wsach wokoło Choćebuza mjenuja so jako wažne předewzaća přichodnych mēšacow zhromadny Serbski ewangelski cirkwinski dzeń w Brjazynje, pōlsko-delnjoserbska namša w meji w Žarach skladnostnje 450. rōčnicy přełožka Noweho zakonja do delnjoserbskeje řeče a wudaće delnjoserbskich Spěwarskich. A wězo wostanu nadawki, zo maja so běžnje nabožinske přinoški za serbski rozhlōs a Nowy Casnik přidželać, kaž so to

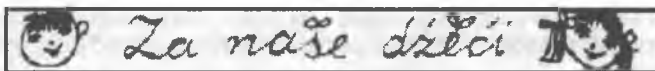
nětko hižo wjacore lěta spuščomnje čini. Předsyda wupraji serbskim mediám a wšitkim, kotřiž towarstwo přecelnje podpěruja, wutrobnje džak za jich dotalnu prōcu a pomoc. Dōsć starosćiwje rozprawješe pokladnik towarstwa k. superintendent n. w. Reinhard Richter wo financnym položenu towarstwa. Dotalne sponsorstwo ze starych zwjazkowych krajow, kotrež něhdže dvě třeciny trěbných pjenjz za přistajenje delnjoserbskeho předarja wučinješe, běše časowje wobmjezowane. Nadžija, zo poradži so to- ↵

warstwu, Ewangelsku cyrkej Berlina a Braniborskeje přeswědčić wo trěbnosci porjadneho přistajenja serbskeho duchowneho při cyrkwi, so přeco hišće njespjelni. Nawopak, konsistorstwo je swoju finančnu podporu, kotraž něhdže šesćinu towarstwoweho etata wučini, jeno hišće hač do lěta 1999 připrajiło. Załožba za serbski lud njeje dotal móžnosće k spěchowanjnu towarstwa namakala. Tam jewi so wočiwidny přećiwk, tak praješe so w diskusiji: Nichtó hižo nje dwěluje na tym, zo towarstwo ze spěchowanjom delnjoserbskeje rěče runje to čini, štož so wot pjenjezydawarjow poprawom jako hłowny kriterij za spěchowanje žada. Towarstwo je njewotwisne, porjadnje zapisane a připóznate. Dokelž pak skutkuje na nabožinskim polu, padaja rozsudny dotal stajnje přećiwu spěchowanjnu ze zjawnymi srědkami. Přizamkowaca rozprawa k předarja Jura Frahnowa wo jeho džělawosći w minjenym lěće pak skrućeše wšěm přítomnym přeswědčenje, zo je so mjeztym telko dobrego nadžělało a hišće telko nadawkow na njeho čaka, zo njesměli člonoj towarstwa popušćić a chcedža so wutrajnje dale wo zdźerženje delnjoserbskeho předarkeho městna prócować.

Prěnja klětuša namša planuje so na 22. februara w Turnowje, jutrownu póněželu přeprošuje so zaso dopołdnja do Picnja a k swjatkam do Turjeja, a tež na delnjoserbskim swjědženju klětu w juniju w Hochozy budže so nježdělu, dnja 7.6.98, dopołdnja we wjesnej cyrkwi delnjoserbski předować.

K zwjeselacym powěsćam hłownje zchromadźizny towarstwa sluša tež přistup štyrjoch nowych člonow, tak zo liči dnja 14.4.1994 založene delnjolužiske Spěchowańske towarstwo za serbsku rěč w cerkwi z. t. nětko 30 člonow.

Werner Měškank

Lube džěci!

Za Was je zawěsće ptači kwas najrjeńši swjědžen w januarje, ale zawěsće znajeće tež swjědžen Třoch kralow. Wón swjeći so kóžde lěto 6. januara.

Kak ći tfo – po legendze – rěkachu, zhoniće, hdyž slědowace hódančko wuhódaće. Dyrbiće jenož pytané słowa wuhódać a potom pismiki, kiž su w spinkach podate, za sobu napisać! Hdyž dale njewěsće, Wam nan abo mać zawěsće rady pomhataj.

1. Kak rěka město, hdžež so Jezus narodži? (1.)
2. Kak rěkaše mać Jezusa? (2.)
3. Kotre město je stolica Israela? (7.)
4. Kak mjenuje so wulki jezor, na kotrymž Jezus wodu změrowa? (9.)
5. Kak rěkaše mać Jana

Křćenika? (1.)

6. Pyta so druhe mjeno za „mała cyrkwička“ (2.)

7. Jezus powědaše raz swojim wučomnikam wo muž, kotryž pomhaše druhemu, kotrehož běchu rubježnicy napadnyli a skoro zabili. Kak wón rěkaše? (1.)

8. Kak rěka kraj, w kotrymž so Jezus narodži, džensa? (4.)

9. W měsće, kiž dyrbiće tu wuhódać, leži Watikan, sydlo bamža, a je zdobom stolica Italskeje. (1.)

1. Kajke mjeno ma „čerwjena cyrkej“ w Budyšinje? (Marja a ... cyrkej) (1.)

2. Kak rěka kraj pyramidow? (1.)

3. Wona bě znata Jezusa! (Marja M...) (4.)

4. Kak rěkaše twarc a wobsedžer archi? (4.)

5. Kak rěkaše muž w

Edenskeje zahrodže? (1.)

6. Kak mjenuja so mužojo, kiž su w klóstrje žiwi? (3.)

7. Kotre zwěrjo bě – po legendze – při Jezusowym narodže sobu w hródzi? (Wone je šere a tróšku na konja podobne.) (2.)

8. Křiž je symbol za křesćanstwo. Na awtach pak widžimy husto druhi křesćanski symbol. Kotry? (1.)

1. W kotrym měsacu swjećimy hody? (3.)

2. Hłowny džěl cyrkweje, kiž steji zwjetša w přednim džělu a kiž je zwjetša w wobrazami, figurami atd. wu pyšeny, rěka kak? (5.)

3. Kak rěkaše kral ze stareho zakonja, kiž spyta Dawida morić? (1.)

4. Na tutym instrumenće hraje so na kemšach a na koncertach. (1.)

5. Wone su křidlate pošlancy Boha. (2.)

6. Tak rěka wulki cyrkwinski swjědžen w nalěču. (4.)

M. Malinček

Překupc z wosebitym profilom, wótčinc a ludžipřećel

K 125. narodninam Łazowskeho překupca Jana Haješa

Tři měsacy po smjerći Handrija Zejlerja, wuznamneho serbskeho basnika, publicista a wótčince a Łazowskeho fararja, narodži so 22.1.1873 w Lipinach, džens wot hórnistwa zdžěla přebagrowanej małej holandskej wjesce mjez Łazom a Wujězdom, Jan Haješ.

Wón bě syn serbskeho žiwnosćerja. W Lipinach chodžeše do tamnišeje wjesneje šule. Po šulskim času služeše najprjedy we Łazu, potom slědowachu džělowe lěta w Drježdžanach. Skónčnje wróci so do serbskeje domizny.

Wot swojich lutowanjow kupi sej 1904 klamarstwo we Łazu. Tam započawa wikować z drobnymi tworami za potrebu we wokolnych wjeskach. Po času wutwari tutón wobchod na Zhorjelskej hasy k wjesnej kupnicy, kiž měješe dobre mjeno we wokolinje.

Jan Haješ wuznawaše so tež w časach přiběracych šowinistiskich rozestajenjow swójeho luda přeco k swójemu serbskemu pochadeja a stupi so do rjadow noweho serbskeho narodneho hibanja, kotrež so za zdźerženje hospodarskeje eksistencije serbskeho luda, jeho rěče a kultury zasadźowaše. Tak slušeše wón k zakitowarjam tych, kiž žadachu sej organizowanje Serbow w towarstwach a spěchowaše jich. Jako jedyn z nawjedowacych mocow towarstwownistwa přislušeše wón k załožerjam Domowiny. Na załoženskej zhromadźiznje wuzwoli so Jan Haješ za jedneho ze štyrjoch člonow předsydstwa.

Ze Serbskeho towarstwa we Wojerecach załoži w l. 1911 Łazowske serbske towarstwo najprjedy jako wotnožku, kiž mjenowaše

Jahn Hajesch 1873-1960

so po zesamostatnjenju „Handrij Zejler“.

Z mnohostronskim kulturnym džělom tuteho towarstwa a z aktiwnym sobudžělom Jana Haješa wuwijaše so Łaz znowa ke kulturnemu srjedzišću Serbow w pruskej Hornjej Łužicy. Tu móžachu so ludžo informować a kublać, tu wuměnjachu so nazho-

njenja a haješe so tradicija a zabawa.

Tak wudoby sej Jan Haješ česćownosć a připóznaće mjez serbskim ludom. Wot l. 1912 bě sobustaw Maćicy Serbskeje, towarstwa za kubljanje a wědomosć.

Wón znaješe přez swój wuski zwisk k ratarjam wokolicy tež jich ekonomiske problemy, kotrež w konkurency z kubłami a jich předžělowacym hospodarstwom nastachu. We wuchowanju burskeje eksistencije widžeše wón bytostny faktor k zdźerženju serbskeho narodneho byća. Tak podpěrowaše wón založenje Serbskeje ludoweje banki AG w Budyšinje. W jeje eksistenciji widžeše wón srědk k zawěsćenju stabilnosće ratarjskich žiwnowcůw. Wón bě sobustaw dohladowanskeje rady tu teje banki a načolnik jeje Łazowskeje agentury. Po tym zo dyrbyeše wona 1932 přestać dźělać, podpěrowaše wón Łazowski Raiffeisensku filialu.

Jeho relatiwnje dobra hospodarska situacija zmóžni jemu, njezamóžitym serbskim studentam w socialnej nuzy njesebičnje pomhać.

Tej wot njeho sobuzaloženej třěšnej organizaciji

wšěch serbskich towarstwow wosta wón stajnje swěrný. Po 1. swětowej wójnje (1920) a tež po jeje znowazaloženju po 2. swětowej wójnje předsteješe jako župan župje Handrij Zejler. W tutej funkciji a jako zahority sobustaw Sokoła měrješe wšě swoje mocy předewšěm přečiwo germanizaciskim prócowanjam w šuli a w cyrkwi.

1930/31 přislušeše Jan Haješ k iniciatoram za postajenje Zejlerjoweho pomnika we Łazu, kiž so skónčnje w awgusće 1931 při wobdźělenju cyleje serbskeje zjawnosće a wjele serbskich a němskich wobydlerjow wokoło Łaza a Wojerec poswjeći.

Jana Haješowu wobchod a jeho pozdžiša wjesna kupnica běše tehodla wjace hač wšědna předawarnja. Za serbskich wobydlerjow wokolicy běše wona zdobom zetkanišćo, hdžež móžeše so serbsce powědać, w kotrež namakachu radu a pohon, na př. k zadźerženju napřečo agentam brunicoweje industrije w času hońtwy za brunicowymi polemami abo k reagowanju na antiserbske nadběhi.

Jako serbski wótčinc běše Jan Haješ a zdźěla ze swójbnyimi tež husćišo njepřečelskosćam wustajeny.

Pruska germanizaciska politika a pozdžišo pospyty nacionalsocialistow, wšo serbske wutupić, dachunationalistiskim a šowinistiskim mocam zmužitosć. To nastupaše wosebje časy po 1. a 2. swětowej wójnje, hdyž wobstachu prócowanja, rozrisać narodnu runoprawosć Serbow w připřizamknjenju k Českosłowakskej abo we wutworjenju serbskeho swobodneho stata.

We wobłuku hornistwowego wuwica zasydleni a 1945 ze Šleskeje wučěrjeni nowi Łazowscy wobydlerjo, kotřiž začuwachu w Haješowej kupnicy wosebity poměr mjez serbscerěčacyimi kupcami a předawanskim personalom, čujachu so diskriminowani a zwuraznichu swój hněw na serbskosć. Při tym drje njeběchu pomyslili a jim njebě wědomo, zo wužiwaše so tu jenož elementarne prawo každého čłowjeka, swoju maćeršćinu hajić.

Hdyž hišće džens tajke zadźerženje eksistuje, bych chcył na słowa Handrija Zejlerja dopomnić, kotryž składnostnje wučerskeje konferency we Wojerecach k temu po zmysle praji: „Hdyž pak so Němcy na swoju narodnosć něšto być zdadža (a haješnje maćeršćiny

ny je za mnje to samsne – awtor), štó móhł nam zadźěwać, hdyž to runje tak čini my.“

Toleranca hinak rěčaceho a hinak myslaceho, ... je džeň a bóle kaznja rozuma, wosebje tež w našej dwunarodnostnej Łužicy!

Jana Haješowu zaslužby a jeho zmyslenosć hodnoćeše serbski lud, hdyž so wón 1948 na čestneho sobustawa Domowiny wuzwoli a 1959 z čestnym znamješkom wuznamjeni.

Ze založenjom HO, statneje wikowanskeje organizacije w l. 1948 a z tym zwjazanej wikowanskeje politiku, kiž běše na decimowanje a skónčnu likwidaciju priwatneho drobneho wikowanja wusměřena, zahaji so tež kónc na tradicije bohateje wjesneje Haješoweje kupnicy.

Do předawanskich rumnosćow na Zhorjelskej hasy začahny HO. Spočatnje wikowaše so hišće ze žiwidłami, pozdžišo z tak mjenowanymi industrijowymi tworami a na kóncu jenož hišće z tekstilijemi. Džens njeshuša domske hižo swójbny. Quelle-agentura a běrow twarskeje firmy dopominatej jenož hišće na tehdyšu kupnicu z wosebitym profilom.

W. Thomas

Wokrjesna synoda so zešla

Sobotu, 8. nowembra 1997, wotmě so 1. zeńdženje nowoje wokrjesneje synody we wosadnym domje na Hornčerskej w Budyšinje.

Hłowny nadawk na 1. zeńdženju bě wólbapředsydstwa a wólb a člonow předstejicerstwa cyrkwinskeho wokrjesa. Wjetšina bě so za prihót wólbow přez nominěrowanski wuběrk wuprajila. Mjeztym zo wuběrk wólbny prihótowaše, přednošowaše nam nowy wyši krajny cyrkwinski rada Harald Bretschneider wo temje „Cyrkej mjez credom a kreditom.“

Tuchwilu so w cyrkwi wjele wo pjenjzech rěči,

ale dyrbymy tež wo wěrje rěčeć. Tamniši komornik etiopiskeje kralowny bě nazhonił, zo nječinja pjenjezy zbožowneho čłowjeka. Po tym zo bě jemu Filipus ewangelij wo Jezusu Chrystusu předował, da so komornik křiči a pućowaše wjesele domoj. Bratr Bretschneider pokaza nam pječ wobrazowych taflow, kotrež wupadachu nimale kaž wulke škotowe karty. Z tym chcyše wón nam předstajić žiwjensku hru. Tež w njej dže wo dobyće abo porážku. Swětny čłowjek sej mysli, přez surowosć žiwjenje dobyć. Zwjetša hakle krótko do smjerće jemu zaswi-

ta, zo to njeje zmysl žiwjenja by. Ale tón, kiž dobroćiwý je a dać móže, tón ma tež podžěl na žiwjenju. Swětny čłowjek chce sej rady wulki dobyt看 nahrać. Druhdy zhubi wón samo cyłu existencu. Tón pak, kiž do Boha wěri, dostanje móc pomhać a změje skónčnje dobyt看. Swětny čłowjek chce přeco wušu komunikaciju po cyłym swěće, ale njemóže wjace swojemu blišemu připosłuchać. Wón chce přeco wjace a wjace měć a přeco bóle a bóle wochudni. Tón pak, kiž w modlitwje z Bohom rěči, nazhoni wěstotu a schowanosć a budže smilny a lubozny. Potom rěčeše bratr Bretschneider wo tym, štož wón wobkedžbuje. Čłowjek po-

mału zapřimnje, zo njeje materielný džěl žiwjenja hišće wšitko. Runje so bližace léto 2000 je kaž njeznaty kraj a žiwjenska bojosć přiběra. Kak budže so swět dale wuwivać? Tu mamy jako křesćenjo a cyrkej nadawk, nadžiju a dowěru do Boha wuprudzić, zo ma wón dobre wotpohlady ze swětom a tež z čłowjekami, ale zo dyrbja woni tež na jeho słowo poskać a zo po jeho woli tež žiwi su. W předposlednim džělu přednoška rěčeše wón wo tym, što wostanje. Tu wón wosebje wuzběhny, zo dopominamy so my přeco zaso na to, što my mamy, zo my z tym ličimy, zo Bóh so do tu-teho swěta podawa, zo trjebamy my elementarnu ☺

teologisku vědu a zo tehodla wšědnje w bibliji čitać dyrbjeli, zo bychmy čas za Boha, za Bože služby měli a při tym nazhonili, zo Bóh tež za nas čas ma a zo trjebamy přiwótřene a tróštowace swědomje. Na prašenje, što móhli konkretnje činić, wón wotmołwi, zo prašenje rozdželenja přeco zaso stajamy. Na materielnym polu smy w swětowym wobłuku jara bohači. Čłowjekow posyljowac něšto činić a młodej generaciji duchowne hódnoty posrědkowac je tež nadawk za přichod. Kubljanje a wěra slušetej hromadže, kaž je to tež hižo Melanhton napominal. Tehodla dyrbimy tež ewangelske šule podpěrować.

Wólba do synodalneho předsydstwa wunjese, zo je so jako předsyda bratr Roland Förster z Wehrsdorfa wolił. Dale su so do předsydstwa wolili sotra fararka Anneliese Vogler z Njeswačidła, bratr Albrecht Mortenz Barta, sotra Martina Grunert ze Załomja a bratr Sylvio Golbs z Wjelčina.

Do noweho předstejerstwa cyrkwinskeho wokrjesa slušeja nětko: bratr Roland Förster, superintendentaj bratr Siegfried Albert a Reinhard Pappai, cyrkwinski rada bratr Hartmann a wolili su so sotra Martina Grunert, kantorka Hannelore Mai z Hodzija, bratr Ulrich Grau z Korzymja, bratr Roland Mohring z Biskopic, bratr Sylvio Golbs, bratr Theodor Hultsch z Wjazońcy, bratraj fararjej Christoph Stolte z Budyšina a Gerhard Fiedlschuster z Chróstawy. Jako zastupnicy su so wolili bratr Bernd Riechen ze Zdzěrje, bratr Volkmar Schulze z Dobruše, bratr Siegfried Herrmann z Budyšina a farar Gerd Frey z Huski. Mój bratr Měrcin je do wokrjesneje synody powołany jako serbski zastupjer, dokelž sym ja do krajneje synody powołany.

Ze skónčnym słowom noweho předsydy a z kěrłušom skónči so synoda.

Handrij Wirth

Kak so lužiski wjesny hólc z wučerjom sta

(Pokročowanje/Dodawk)

Richard Zahrodnik dokónči wučerski seminar w Pirnje. Wot léta 1907 hač do 1954 skutkowaše jako wučer w Drježdžanach.

Wón sta so z wažnej wosobu mjez Drježdžanskimi Serbami. Čile skutkowaše sobu w towarstwomaj Čornobóh a Hromadnik, přecelisce zwjazany bě z hudźbnikom Bjarnatom Krawcom. Po 2. swětowej wójnje so staraše wo wožiwjenje a zarjadowanje serbskich kemšow w měsće. Hižo na wuměnknu a zwudowjeny, so 1956 znowa woženi, a to z Drježdžanskej serbskej wudowu Marju Šćěpanowej rodź. Šudakec z Komorowa. Daštaj so zwěrować na serbskich kemšach w Drježdžanach. 1962 wón zemřě.

Richard Zahrodnik njezapomni na muža, kiž bě jemu puć runał z chudych wjesnych poměrow do nahladneho wučerskeho powołanja, na něhdyšeho Ketličanskeho diakona Morica Domašku, kiž bě pozdžišo duchowny w Budestecach, wodžer serbskich kemšow w Drježdžanach a přeni

serbski wyši farar. Při pohrjebje fararja Morica Domaški 1931 w Budestecach wupraji jemu Richard Zahrodnik z hnujacymi słowami džak do rowa:

Poslednje božemje při marach mojego dobroćela a swěrneho přecela, knjeza wyšeho fararja Morica Domaški w Budestecach 29. septembra 1931.

Hluboko zrudženi steja při twójich marach tež Drježdžanscy Serbja, kotrymž sy ze wšej swěrnosću byl ze serbskim dušowopastyrjom dlěje hač 25 lět.

Ty sy k nam přichadzał w dobrych a tež w čežkich časach. Přeco smy na tebe čakali kaž džěco na maćerku. Z nutrnosću smy zhladowali do twójeho mileho wobliča, smy sluchali twójim wutrobu hnujacym słowam. Běše někomu wutroba čežka, tebi so dowěrješe. Ty měješe dorozumjenje za kóždého. Kóždemu pomhaše ty nic jenož ze słowami, ně, tež ze skutkom. Wšitcy će lubowachmy a čescachmy. A nětk w tutej hodzinje přewodža će w duchu wšitcy twój Drježdžanscy Serbja, či z towarstwa Čorno-

boha, kotrehož čestny sobustaw ty běše a kotrehož chorhoj, wot tebe poswjećena, tu žaruje, a či z Hromadnika. Wšitcy wědža: Nětk chowaju dobreho muža!

Mi wosobinsce pak běše ty wjele wjace. K tebi sym kemši chodźil hižo jako džěco ze swojimi přiwuznymi wot twójeho nastupneho předowanja sem tam w Ketlicach před nimale 40 lětami. A tebi sym na paćerje chodźil. Ty sy do młodeje wutroby zaščěpil serbsku wěru a swěru. Ty sy mi bjez přestaća byl swěrný přecel.

Hišće džensa klinča w mojimaj wušomaj twóje mje tak wozbožace słowa: „Mój hólc, nochceš na wučerstwo studowac?“

Kaž nan sy so wo mnje starał, sy mi puće zhotował. Samo na smjertnym ložu sy na mnje spominal, sy mi lubosć wopokazał a mojej swójbje. Z hlubokosće wutroby měj džak za wšu lubosć a swěrnosć, naš swěrný přecelo!

Spi w Božim měrje.

Richard Zahrodnik
paćerske džěco 1897/98

Trudla Malinkowa

Foto: G. Wirth

Janska wosada a jeje wsy

Tutón titul steješe za mały programowy džěl za 40lětny jubilej Janskeje cyrkweje we Wojerecach, za kotryž mějach ja zamołwitosć. Snano by so tež móhło rjec: „Wsy a jeje cyrkej“. K Janskej wosadze slušeja džens wosadni ze stareho města a wjeski Hory, Brětnja, Bórk, Němcy, Nydej, Michałki, Narć, Roholn, Nowa Łuka, Židžino a Čisk. A hišće jedna wjeska by so měla naličić, mjenujcy Stary Lubuš, tola ju spóžrě we Wojerowskim wokrjesu jako přenju srjedz dwacetych lět wuhlowa jama. Běšto to stara burska wjes, kotraž ležeše schowana a idylisce při Čornym Halštrowje. Tehdomniši wobsedźerjo jamow njemějach ani trje-

ba, zańdženosć tuteje serbskeje wjeski napisać dać. (Njestaji jej Jan Skala w swojim powědančku „Stary Šymko“ pomnik? přisp. red.) Z tutej spóžrětej wjesku čuješe so dwanaće wjeskow z Wojerowskej wosadu zwjazanych – ze swojej cyrkwju.

Mam potřebnosć, něšto ze zańdženosće powědać. Što to běše, štož wsy ze swojej cyrkwju zwjazowaje? Puće k njej běchu njerune a ludžo dyrbjachu pěši chodźić. Tola cyrkwina wěža bě ze wšěch stron daloko widjeć. W analach poslednjeju lětstotkow rěči so wo měščanskej cyrkwi, před tym pak wo serbskej cyrkwi. W 17. lětstotku přitwari so překi k wěži ↵

němska cyrkej abo kapalka. Bě to wosadne srjedzišćo za přiběracu němsku ludnosć snano po woli hrodowskich knježich. Wšitke sakralne služby pak so dale we hłownej cyrkwi wukonjachu. Němska kapalka wottorha so w l. 1850. Tehdyša serbska cyrkej bu měšćanska cyrkej a w přiběracej měrje dwurěčna. Njepřaju to ze želnosću, ale hódnoću to jako wuraz přiběraceje zhrmadnosće woběju narodnosćow. Tehdomniši nimale bjez wuwzaća serbscy wjesni wobydlerjo njerěčachu wo serbskej abo měšćanskej cyrkwi, ale wo „našej cyrkwi“. To pak njewoznamjenješe wobsydstwo, ale zwurazni jich žiwjenje postajowacu zwjazanosć, kotraž njeběše zwjeršna, ale měješe swoje korjenje we hłubokej wěriwosći. Tole njejewješe so jenož w nabožinskih tradicijach njezdělu a na swjatyh dnjach, ale tež we všědnym žiwjenju a při ratarskim džěle. Próstwa wo strowosć, spokojnosć, wo žohnowanje w

hródzi a na polu a džak za wšitko, ničo nješkodnoćeše so jako samozrozumliwazaslužba, znajmjeńša nic wot wjetšiny wjesnych wobydlerjow. Džensniše zwjetša napřećiwne měnjenje, wšitko jako samozrozumliwe a jako zaslužbu wobhladować a na džakownosć zabyc, wobhladuju ja jako jedne z najwjetšich čłowjeskich mylenjow.

Rěč, zwjazanosć z ležownosćemi a nimale jednotna ratarska ludnosć a wotležanosć wupłodzi samostatnu a swojotnu wěriwosć. Tuta pokazowaše so w krutych prawidłach kemšichodźenja, w zwjazanosći žiwjenskich podawkow kaž poroda, křćenicy, kwasu, smjerće a wopominanja mrtwych z nabožinskimi wašnjemi. Tak podawachu so prawidla zadźerženja, modlitwy, kěrluš a spěwy wot generacije ke generaciji.

Wosebite swědčenje wěry, na kotrejž ničo njezdělowaše, su postrowy, kiž so před kemšichodom a po nim hač do 50tych lět wužiwachu. Z doma zwot-

statymi rozžohnowaše so tón, kiž kemši džěše, takle: „Ja du nětko kemši – dajće mi waše žohnowanje.“ Wotmołwa rěkaše: „Dziće zes Božim žohnowanjom.“ Džěchu-li kemšerjo k spowjedzi, prošachu woni: „Ja du džensa k spowjedzi – woadajće mi.“ Wotmołwa potom rěkaše: Dziće zes Božim žohnowanjom – a woadaj wam Bóh.“

Po kemšach witachu kemšerjow doma ze słowami: „Wot kemšow witajće.“ K wujasnjenju ma so rjec, zo so w serbskej wobchadneje rěči zlutniwišo z „ty“ wobchadza. Staršim, džědam a wowkam praji so „wy“, a z tym zwurazni so česćownosć před nimi. Próstwa wo wodaće před kemšichodom zadźěwawaše wótremu słowu w džělapólnym tydženju a wottwari někotružkuli napjatosć.

Dalša wosebitosć hlada jo na tradicije kemšichoda běše njezdělniša pobožnosć, kotruž swjećachu nimale we wšitkich wjesnych swójbach. Kemšerjo mějachu nadawk, doma zwosta-

tym epistolu a scenje přečitać a wobsah předowanja posrědkować a ze swojimi myslimi rozklasć. To bě nadawk, kiž njedowoli njekeďžbnosć na kemšach. Džěći smědzachu so na domjacych pobožnosćach prašeć a tež sobu rěčeć. Nanajpozdzišo wot časa pačerskich hodžin je tež wuhotowachu, štož zaščěpi so jim na čas žiwjenja.

Nětkole dyrbbju so na skok do přitomnosće zwazić. Zo su so cyrkwinske nałožki w dalokej měrje změnilo, njeda so přec. Štož su naši prjedownicy z potřeby pěši dokonjeli, je džensa po wšem zdaću ze spěšnym awtom njemóžne. Změnjene zadźerženje k jich cyrkwi ma cyle wěsće wjele přičinow a njezamóžuje analyzować. Zo pak je zwjazanosć wjesnjow k jich cyrkwi hišće žiwa, je dopokazalo z wjele lubosću a prócu přihotowane a přewjedzene předstajenje serbskeho kwasu a křćenicy sobotu w swjedženskim tydženju Janskeje wosady.

Jan Kašpor

Sylny spad

Praha (epd). Ewangelska cyrkej Čěskich bratrow je w zařdženym lěće zaso sylne woteběranje swojich wosadnych zwěsćila. Wot započatka januara hač do kónca decembra 1996 je jich ličba wo něšto mjenje hač 144 000 na 138 500 spadnyła, rěka w nowym wudaću ewangelskeho časopisa „Čěski bratr“. W zařdženych džesać lětach je tuta cyrkej z tym něhdže

55 000 sobustawow zhubila. Někak 2 650 wustupam z cyrkwyje stejachu w zařdženym lěće jenož něhdže 140 zastupow napřećo. 1995 wustupichu něšto mjenje hač 4 000 z cyrkwyje, mjeztym zo zwěsćichu jenož 130 zastupow. Ewangelska cyrkej Čěskich bratrow słuša k mjeńšinowym cyrkwjam w Čěskej. Sobustawy wučinjeja wokoło 1,4% cyleho wobydlerstwa.

Smetana zaso synodalny senior

Praha (epd). Synodalny senior Ewangelskeje cyrkwyje Čěskich bratrow, Pavel Smetana, je so za dalše šěsć lět w swojim zastojnstwje wobkručil. Synoda je 60lětneho čěskeho teologa z wulkej wjetšiny woliła, wozjewi cyrkej 21. nowembra w Praze. Synodalny senior zastawa biskopske nadawki a je najwyši reprezentant

cyrkwje. Smetana je z 1990 synodalny senior a tuchwilu předsyda Ekumeniskeje rady cyrkwjow w Čěskej. Za nowu synodalnu kuratorku wuzwoli synoda 61lětnu fyzikarku Lydiju Roskocovu. Z tym ma přeni króć w stawiznach Ewang. cyrkwyje Čěskich bratrow žona najwyše lajske zastojnstwo w cyrkwi.

Wo přeću, Bohu zaklinčeć dać

Naš krajny biskop Volker Kreß je na nazymskej synodze 1997 swoju rozprawu pod tutu temu stajil. Wón wuńdže z toho, zo cyrkej runje we wobćežnych časach so na to dopominać dyrbi, što jeje bjezposrědnja naležnosć je. Wulke proklamacije njepomhaja dale, wjele bóle tute jednore přeće a žedženje, zo by bibliske poselstwo wothlós namakalo mjez ludźimi. „Ewangelij žedzi so za rezonancu.“

Najprjedy so wón zaběraše z prašenjom: Što je so poprawom wot 1990 sem přeměnilo? Tójšto je so za cyrkej zmóžniło, štož do toho njebě móžno, kaž na přikład nabožina w šuli, dušepastyrstwo we wójsku, móžnosće w zjawnym džěle, wulke pola diakoniskich aktiwitow. Zo so cyrkej pyta za posrědkowanje duchownych kubłow w to-

waršnosći, je skladnosć, kotraž cyrkej lětdžesatki njeje měla. Tež šansa demokracije je při wšěch wobćežnosćach drohtne kubło. Na druhej stronje słušeja tež dale woteběrace ličby cyrkwinskih sobustawow a kemšerjow k wostróžnjacym faktam. Financowanje cyrkwinskeho džěla žada sej jasne wotmołwy. Za wulku podpěru přez EKD směmy džakowni być. Biskop so prašeše: Što móžemy činić, zo dźerži znajmjeńša tych 25 procentow wobydlerstwa swěru k cyrkwi, a što móžemy činić, zo bychmy swoju wěru přichodnej generaciji dale dali?

W druhim džělu wón na to pokaza, zo je tež w cyrkwi wulki spektrum sobustawow, wot tych, kiž so swěru wobdzěluja na wosadnym žiwjenju, hač k tym, kotřiž jara distan-

cowani zboka steja. Tehodla ma naše prócowanje jara nuansérowane być. Biskopej je ważne, zo bychmy zmužići byli, krótku modlitwu tam prajić, hdžež so to hodži. Zo su wutroby čłowjekow zwjetša chětro twjerde, dyrbymy wobkedźbować. Hdyž pak chcemy čłowjekow dosćahnyć, je modlitwa wažny zakład.

W třecim džělu so biskop praše: Što móžemy swětej dać? Wón sej myslí, jara skrótšene, dwoje: tych džesać kaznjow a Wótčenaš. Žiwjenje Jezusa z Nacareta słuša wšak woběmaj k temu. Z džesać kaznjemi chcemy čłowjekow na to dopominać, zo chce Bóh wšěm ludžom pomhać. A z Wótčenašom chcemy čłowjekow z jich žiwjenjom do žiweje rozmołwy z Bohom přinjesć. To je poprawom to, štož chcemy klinček dać. Woboje je něšto tak wozbožace krasne, zo žiwjenje bjez teju dweju źorłow chude a prózdne je. Biskop sebi přeje, zo njebychmy wótře wustupowali, ale za to znutřkownje našeje naležnosće wěsći.

W štwórtym džělu wón wo wočakowanjach na

přichod rěčeše. Jeho přeće je, zo by cyrkej zasop wob-sahu přičahowaca była. Slubjenja biblije su tajke krasne powěšće, zo nam wšelake starosće njesmědža wjesele skazyć. Biskop čaka na cyrkej, w kotrejž ludžo wo swojej wěrje powědaja. Aktiwnym křesćanam wón přeješe, zo bychy woni kóždy wotrězk z biblije čitali. Wón sej přeje cyrkej, kotrejež čony nje-móžeja sej njedzělu bjez Božeje služby předstajić. Nowe ideje dyrbjeli wjele bóle naše džělo pohonjować. Fantazija měla wjele wjace ruma dóstać, kotraž chce čłowjekow wabić, kotřiž njebychu hewak kemši přišli. Ale tež wutrace słabosców wosady słuša do přichoda. Zasadjenje za čłowjekow w nuzy budže přeco přičahowacy element cyrkwy. Biskop přeje sej wosady, kotrež „cyrkej lubo maja“. To wšitko njeje tak čězko, ale je tola znowa nuzne. Jeničke wumějenje je: zo smy napjelnjeni z přećom, zo chcemy Bohu zaklinčec dać.

To běchu, jara skrótšene, za mnje wažne mysle z rozprawy. **Handrij Wirth**

Jakub Bart-Ćišinski

Za Hendrichom Imišom

*Ta razna postawa mi nochce z hlowy;
tón jeho hlós mi hišće klinči w wuchu,
a hrěje mje tón jeho woheń w duchu.
Muž ramjenjaty bě a serbski strowy.*

*Hdy do Serbow by slěpc bił, ludak ćmowy,
by Imiš tyknył plistu, nihdy suchu,
by zatrubil kaž stražnik, wótry w słuchu,
hdyž spytowali bychy jeho sowy.*

*Stał mječ a měd by na fararjec proze,
mječ, serbski lud a serbsku zemju škitac,
měd, hosćow za fararjec blido witać.*

*Wón měł za studzeń serbskosće je faru
a nihdy njeje ponižal na karu
ju, z kotrejž česć a dobry tydzeń so wozy.*

Před 100 lětami, 12. decembra 1897, zemře Jaroměr Hendrich Imiš, Hodzijski farar
– wojowar za prawa Serbow
– škitar Serbow před Bismarckowej politikou
– prócowar wo serbske duchownstwo.
Wobchowajmy jeho w čestnym wopomnjeću!

Wopominanje D. J. Hendricha Imiša

Na dnu 100. posmjertnin, 12. decembra, spominachu ewangelscy a katolscy Serbja, wosadni a Domowinjenjo na zaslužbneho fararja Hendricha Imiša w Hodziju. Woni běchu so zešli we wutwarjenej farskej bróžni, hdžež bě mała wustajeńca archiwaliow z časa jeho skutkowanja. Po powitanjskich słowach nětčišeho tamnišeho fararja dr. Lauy a župana Budyskeje župy, M. Škody, zaspěwachu serbscy gymnaziasća někotre serbske spěwy a recitowachu basnje.

Žiwje rysowaše Budyski farar J. Malink žiwjenje a skutkowanje, zbože a tragiku našeho wótčinca. Wón wupraji, zo je so wony hižo w młodych lětach za prawo Serbow ze swojej peticiju zasadźował a to dale čas žiwjenja činil (hlej Čišinskeho bajeń „Za Hendrichom

Imišom“, ZŠC zwj. IV, str. 295), za reformy serbskeho prawopisa wojował, za rozšěrjenje serbskich knihow so angažował, serbski předarski dorost kublał a so wonowy wonkowny a nutřkowny napohlad Hodzijskeje cyrkwy starał.

Nic naposled njech so wón tež mjenuje jako hlowny iniciator založenja Nutřkowneho misionstwa za Saksku, předchadnika džensnišeho Diakoniskeho skutka, a jako založer Hodzijskeje syrotownje za 60 wosyročonych hólcow. Kotra wosada we Łužicy móže hižo na tajke socialne skutki w tehdomnišim času zhladować!

Njedzělu 3. adwenta swjećachu so w Hodziju na Imišowu česć dwurěčne kemše. Kemšerjow witaše cyrkwinski pozawnowy chór, a Hodzijski wosa-

Cyrkej w Čornym Chołmcy

Foto: Maćij

dny chóru wobrubi wopominansku Božu službu, kotruž swjećeštaj na dostojne wašnje serbski superintendent S. Albert a dr. Lauy, asistowanaj wot cyrkwinskeho předstejićerja. Hdyž rozpominaše sup. Albert w swojim předowanju słowa njedźelneho scénja, 1. Kor. 4,1-5, tak wěnowaše so dr. Laue bóle Imišowym zaslužbam. Na samsnej njedźeli bě 78lětny ducy kemši so zwyzěl a swoje žiwjenje wudychał.

Po kemšach zeńdžechu so zchromadzeni při Imišec rowje, hdžež porěčachu zastupnik wosadneje rady, předsyda Mačicy Serbskeje, zastunik Diakoniskeho skutka, předsyda Serbskeho ewangelskeho towarstwa, Budyski župan a tamniši wjesnjanosta a počesćichu jón z kładženjom kwěćelow.

Štóžkuli ze Serbow, hdyž wuhlada z bliska abo daleka Hodzijskej cyrkwineje wěži, njeh so dopomni, zo stej tež wonej Imišowy njezaměnlivy skutk.

Kata Malinkowa

Powěsć

Njeswačidło. W poslednich dnjach 2. swětoweje wojny je so při zasakłych wojowanjach wo Njeswačidło nimo cyrkwy a šule tež starodostojna fara zničila. Trochu zboka stejacy

diakonat pak wosta bjez wjetšich škodow. Wón wužiwa so z teho časa jako fara a bydlenje za duchowneho.

Dokelž wosada sylnje přiběraše, bu w léce 1726 tehdyšemu Njeswačanskemu fararjej k pomocy wot wyšnosće diakon přidaty. Tutón měješe so zwoprědka z bydlenjom dotalnego kantora spokojić. Tute pak so po času zwottorha a na jeho městnje so 1747 wobšěrny nowy dom natwari. Tole je mjez druhim zapisane w hamtskich podložkach wo tutym džens 250-lětnym domje, kiž je tež do lisćiny twarskich pomnikow přiwzaty. W nim so džensa mnoho wosadnych zarjadowanjow wotměwa.

Dom bu znutřka wjacekróć přetwarjeny. Nětk pak bě tež wonkowne wobnowjenje wobmjetka trěbne. Tež znowakryće třěchi a wuměňjenje wšelakich škodowaných hrjadow wopokaza so jako dawno nuzne. Prezidij krajneho knježerstwa je za wobšěrne powowjenje wěste spěchowanske srědky přizwolił. Njesnadny podžěl wudawkow ma wězo wosada sama njesć. Tež wokrjesny cyrkwinski zarjad je wěstu pomoc přilubił.

Wobšěrne džěla su mjeztym tak daleko zdokonjane, zo směmy so dokónčenja do spočatka wjetšeje zymy nadźijeć. Bóh dał zo by so džěto dale derje a bjez njezboža radziło.

Naše powiny a časopisy před 100 lětami

Z Minakała. 72 lět stary być a hišće kmótra měć, to so tak bórže njenadeńdže. Tudomny žiwnosćer Handrij Mikla, kotryž je mjenowanu starobu docpěl, ma hišće 93lětneho kmótra, wuměnkarka Rjelku we Wjeselu, kotryž jemu rad ze starych robočanskich časow a z Napoleonowych wojnow powěda. Rjelka je so 1804 narodził; wón je 9 lět stary byl, hdyž su Napoleonowe wójska po Łužicy čahała a hdyž je so bitwa pola Budyšina biła. SN, 1. januara 1898

Z cyrkwinskeho žiwjenja

Drježdžany. Krajny biskop Ew.-luth. krajneje cyrkwyje Sakskeje, Volker Kreß, je so wuzwolił za zastupowaceho předsydu rady ew. cyrkwjow w Němskej.

Stuttgart. Akcija „Chlěb za swět“ podpěruje 72 nowych projektow we wšelakich krajach ze 47,2 mio hr.

Genf. W ekumeniskej radže cyrkwjow je 332 cyrkwjow z někak 100 krajow zjednocenych.

Ważne terminy za 1998

Kubłanski dzeń: 16.2. na Michalskej farje
Serbski cyrkwinski dzeń: 20. a 21.6. w Brjazynje
Prošu napisajće sej tute terminy do svojich protykwow.

Přeprašujemy

01.01.1998 – Nowe lěto

13.30 hodź. kemše w Budestecach (sup. Albert)

04.01. – 2. njedźela po hodžoch

10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje na Michalskej (sup. Albert)

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (farar Malink)

11.01. – 1. njedźela po Třoch kralach

14.30 hodź. wosadne popołdnje we Wulkich Zdžarach (sup. Albert)

17.01. – sobota

14.30 hodź. wosadne popołdnje w Malešecach (sup. Albert)

18.01. – 2. njedźela po Třoch kralach

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (sup. Albert)

15.00 hodź. wosadne popołdnje we Łazu (sup. Albert)

20.01. – wutora

14.30 hodź. wosadne popołdnje w Čornym Chołmcu (sup. Albert)

24.01. – sobota

14.00 hodź. wosadne popołdnje w Klětnom (sup. Albert)

28.01. – srjeda

15.00 hodź. wosadne popołdnje w Ptačecach (sup. Albert)

01.02. – poslednja njedźela po Třoch kralach

10.00 hodź. kemše w Budyšinje na Michalskej (sup. Albert)

11.45 hodź. nutrnosć w rozhłosu (farar Malink)

13.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow; wudawaćel a zamołwity: Serbski wosadny zwjazk, adresa redakcije/Adresse der Redaktion: Jerjowa/Heringstraße 15, 02625 Budyšin/Bautzen; Postvertriebsnummer: F 13145; zamołwity redaktor: superintendent Siegfried Albert (tel./fax: 03591/481280); čisć: Lausitzer Druck- und Verlagshaus GmbH/Serbska čisćernja, Hornčerska/Topferstraße 35, 02625 Budyšin/Bautzen, zhotowjenje a rozšěrjenje časopisa Pomhaj Bóh podpěruje Domowina-Verlag GmbH Ludowe nakładnistwo Domowina, Sukelnska/Tuchmacherstraße 27, 02625 Budyšin/Bautzen; Pomhaj Bóh wuchadza jónkróć za mjesac. Lětny abonent plaći 10 hriwnow. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 1000 028 450, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00